

FOR GUDS VREDE ÅPENBARES FRA HIMMELEN ...

Jan Bygstad

Guds ords to virkninger

I evangeliene ser vi at Jesus ved en rekke anledninger er inne på den kjensgjerning at hans evangelium alltid slår to veier, virker to ulike slag frukt eller reaksjon blant menneskene som hører det.

I Matteus 11 hører vi Jesus priser Gud etter at han er blitt avvist i en rekke av byene i Galilea, for så å si: «På den tid tok Jesus til orde og sa: Jeg priser deg, Far, himmelens og jordens herre, fordi du har skjult dette for de vise og forstandige, men åpenbaret det for de umyndige.» Matt 11:25

Vi hører dette fremheves som noe grunnleggende allerede i forbindelse med Jesu fødsel når han bæres til tempelet i Jerusalem på den 40. dagen etter fødselen. Maria og Josef møtes av gamle Simeon som tar barnet på sine armer og sier om Jesusbarnet: «Han er satt til fall og oppreising for mange i Israel.» (Luk 2,34)

Denne dobbeltheten står der allerede fra utgangspunktet av. Jesus stadfester det, og vi hører det samme understrekes av Paulus: Ordet om korset er en dårskap for de som går fortapt, men for dem som blir frelst er det en Guds kraft og en Guds visdom. (1Kor 1,18ff).

I det 13. kapittelet i Matteus' Evangelium hører vi lignelsen om såmannen og såkornet. Disiplene forstår ikke Jesu lignelsestale:

Disiplene kom da til ham og sa: Hvorfor taler du til dem i lignelser? Han svarte dem og sa: Fordi dere er det gitt å få kjenne himlenes rikes hemmeligheter, men dem er det ikke gitt. For den som har, til ham skal det bli gitt, og han skal ha overflod. Men den som ikke har, skal bli fratatt endog det han har. Derfor taler jeg til dem i lignelser. For de ser, og likevel ser de ikke. De hører, og likevel hører de ikke, og forstår ikke. På dem blir Jesajas profeti oppfylt som sier: Dere skal høre og høre, men ikke forstå, se og se, men ikke skjelne. For dette folks hjerte er blitt sløvt, og med ørene hører de tungt, og sine øyne har de lukket til, så de ikke skal se med øynene eller høre med ørene og forstå med hjertet, og omvende seg så jeg kunne få lege dem. (Matt 13:10-15)

Dette avsnittet som står mellom selve lignelsen og forklaringen av denne, er et avsnitt som det tales ytterst sjelden om. Vi kan ofte høre tale over lignelsen om de fire slag sædjord, men dette mellomavsnittet, der Jesus gir den avgjørende forklaring på hvorfor han taler som han gjør - det hoppes det ofte bukk over. Men dette er et overmåte viktig avsnitt.

Den inneholder for det første den åndelig grunnlov som går igjen gjennom hele Skriften: Der et menneske ikke tar vare på det lys det har fått, der vil endog det han har fått, bli fratatt ham.

Dette er en sannhet som har sin anvendelse både på de som har mottatt Guds ord i rikt mål, og på de som bare har sett et lite glimt av sannheten. Har en sett bare et lite glimt, men tar vare på og gir akt på det, vil lyset kunne vokse. Men motsatt – gir en ikke akt på det, vil en bli berøvet lyset. «Den som har, ham skal gis, men den som ikke har fra ham skal endog tas det han har.»

Så forstår vi ut fra det vi leser her, at Jesu tale i lignelser er en særegen tale som Jesus begynner med på dette bestemte tidspunkt i sitt jordiske virke: Det er en tale som har det med seg at den nettopp skiller vannene.

Jes 6 – et hovedavsnitt

I møte med denne særlige lignelsestalen vil det altså være slik at noen fratras det de har, mens andre har og skal gis. Lignelsene er en tale som setter skille i folket. Skriftbegrunnelsen som Jesus henter frem i denne sammenheng er ordene fra Jesajabokens 6. kapittel.

Dette er et hovedavsnitt i Det Gamle Testamente. Ordene som Jesus siterer (v. 9 - 10), finner vi sitert i fire ulike, og helt sentrale sammenhenger i Det Nye Testamentet. Vi skal komme tilbake til dette.

Poenget er at det er tydelig at både Jesus selv og apostlene ser det slik at det er i forbindelsen med hans eget virke ordene i Jesaja 6 går i oppfyllelse. På samme vis er det når det gjelder apostlenes evangelieforkynnelse.

Når vi henter frem dette i forbindelse med avsnittet i Romerbrevet 1 i fra vers 18 og utover, henger det sammen med at vi i Rom 1 møter nettopp denne grunnsannhet fra Jesaja 6. Det er viktig å forstå dette for å kunne forstå avsnittet i Romerbrevet 1 på rett vis. Derfor tar vi omveien om Jesajabokens 6. kapittel.

Dette kapittelet kalles ofte for Jesajas kallelelsesberetning. Jeg tror ikke det stemmer i følge inngangsordene i boken.

Det var jo slik at Jesaja virket som profet under fire ulike konger: Ussia, Jotam, Akas og Hiskia (Jes 1,1). I følge Konge- og Krønikebøkene regjerte Jotam sammen med Ussia i noen år (hvor mange vet vi ikke) fordi Ussia ble slått av spedalskhet (2Krøn 26,21). I en periode forestod altså Jotam styret i sin fars sted under sykdommen.

Det innebærer at de fem første kapitlene i Jesajaboken er talt under Ussias' og antagelig Jotams regjeringstid. Men i og med Ussias' dødsår kommer det gammeltestamentlige Israel til et vendepunkt i sin historie. Det er dette som gjør at den åpenbaring som Jesajas her får av Herren, er en åpenbaring som står i en særstilling og som savner sidestykke i Den Hellige Skrift. Det vi her hører, representerer også et vendepunkt i profetens virke.

«I det året da kong Ussia døde, så jeg Herren sitte på en høy, opphøyet trone, og slepet av hans kåpe fylte templet. Serafer stod omkring ham. Seks vinger hadde hver. Med to dekket han ansiktet, med to dekket han føttene, og med to fløy han.

Og den ene ropte til den andre og sa: Hellig, hellig, hellig er Herren, hærskares Gud! All jorden er full av hans herlighet. Dørpostenes fester bevet ved røsten av dem som ropte, og huset ble fylt med røk. Da sa jeg: Ve meg! Jeg er fortapt, for jeg er en mann med urene lepper, og jeg bor midt iblant et folk med urene lepper. Og mine øyne har sett kongen, Herren, hærskares Gud. Da fløy en av serafene bort til meg. Han hadde en glødende stein i hånden. Med en tang hadde han tatt den fra alteret.

Og han rørte ved min munn med den og sa: Se, denne har rørt ved dine lepper, din misgjerning er tatt bort, og din synd er sonet.» Jes 6:1-7

Et vendepunkt i historien

Vi befinner oss nå omkring 750 år før Kr. Det innebærer at det er ca. 200 år siden Davids regjeringstid og død. Perioden fra Davids tid og frem til kong Ussias regjeringstid, har vært en tid preget av et stadig dypere frafall og forfall i Guds folks liv.

Gradvis har folket forherdet seg stadig dypere mot Herren og hans ord. Synd og gjenstridighet har preget folket. Jesajaboken innledes med toner hentet fra 5Mos 32: «Hør, dere himler, og lytt til, du jord! For Herren taler: Barn har jeg oppfødd og fostret, men de har satt seg opp mot meg.» Jes 1:2

5Mos 32 er Moses' avskjedssang. Her tar han i innledningen himmel og jord høytidelig til vitne mot Israels folk. I avskjedssangen tales det om to ting:

For det første taler den om Herrens trofasthet mot sitt folk. Og dernest profeterer Moses om folket når de er kommet inn i det lovede land: Da vil de falle fra Herren, og dermed pådra seg Guds dom og vrede. Det er denne Moses' avskjedssang Jesaja knytter opp imot og begynner sin profetiske virksomhet ved å vise til.

«En okse kjenner sin eier, og et esel sin herres krybbe. Men Israel kjenner ingen ting, mitt folk har ikke forstått noe. Ve det syndige folk, et folk tynget av misgjerning, ætlinger av ugjerningsmenn, vanartede barn! De har forlatt Herren, de har foraktet Israels Hellige, er veket fra ham.» (Jes 1:3-4)

Ordene vi her hører, står i skarp motsetning til det som sies om Israels folk i forbindelse med utgangen av Egypt. De er kalt til å være *det hellige folket*. «Dersom dere hører min røst», sies det til Israel når de står ved Sinai berg. «Dersom dere hører min røst og tar vare på min pakt, da skal dere være min eiendom fremfor alle folk. Dere skal være et hellig folk, og eg kongelig presteskap.» (2Mos 19:4ff)

Men nå er de ikke et hellig folk lenger, men et folk karakterisert ved synd, sies det. Folket er blitt den rake motsetning til det de var satt til og kalt til å være som Guds folk. Det er i korte trekk situasjonen på Jesajas tid.

Det som åpenbares for profeten i Jes 6, er hvilken Gud det er folket har med å gjøre: De har med den trefoldige hellige å gjøre. Han som er «Den forferdelige» (Salm 76:12), han om hvem det står skrevet: «Det er fryktelig å falle i den levende Guds hender.» (Hebr 10:31). Han er det folket har med å gjøre, det er ham de står overfor. Når Herren slik åpenbarer seg i sin hellighet og sin majestet for Jesaja, avsløres profetens egen synd ubarmhjertig: – «Ve meg jeg er fortapt! For mine øyne har sett kongen, Herren, hærskares Gud,» sier han.

Ordet «Seraf» betyr bokstavelig *brennende*. Serafene er englevesener som står nær Guds trone, og som er *ildvesener*. Selv disse som er uten synd, som er usmittet av alt som ondt og urent er, selv om disse står det at de må dekke sitt ansikt og sine øyne fordi de ikke kan se han som er den trefoldige hellige ansikt til ansikt.

Om syndige mennesker sier Skriften at «ingen kan se Gud og leve» (2Mos 33:20). Men her sies det til og med om de hellige serafer - tronvesenene som står aller nærmest Herren - selv de tåler ikke å skue hans hellige majestet direkte. Så må Jesaja bekjenne at han er fortapt, slik som han er i seg selv. I lyset fremfor Den hellige avsløres alt. Og han får oppleve å bli rensset fra sin synd. Og så kommer Herrens spørsmål (v. 7f): – Hvem vil gå, hvem skal vi sende? – Her er jeg send meg, svarer profeten.

Når Herren forherder

Da er det at profetene mottar et budskap som er noe av det hardeste som overhodet er talt gjennom Den Hellige Skrift:

«Og han (Herren) sa: Gå av sted og si til dette folket: Hør og hør, men forstå ikke! Se og se, men skjønn ikke! Gjør hjertet sløvt i dette folket, gjør ørene tunghørte og klin øynene til, for at de ikke skal se med øynene og høre med ørene, og slik at hjertet ikke skal forstå og omvende seg, så det kan bli leget.» (Jes 6:9-10)

Det Herren her forkynner - og dermed setter i verk - er at folkets selvvalgte forherdelse fra denne dag av byttes ut med en gudpålagt og gudpåtvunget forherdelse. Slik skal folket bli

ute av stand til å se, forstå, og høre Guds ord og dermed vende om. Og vi forstår at dette er en Guds dom som sendes over folket.

Dette innebærer at et menneske - eller et folk som felleskap - kan forherde seg mot Herren og mot hans ord gjennom så lang tid at det til slutt møter dette svar fra Gud selv: *Han vil begynne å forherde.* Da blir et menneske ut av stand til å vende om. Da blir et folk ute av stand til å vende om fordi det *ikke kan* ta imot det ord som alene kan frelse. Da er det fortapt.

Dette er en åndelig dom som Gud avsier og setter i verk overfor sitt folk. Den kommer til å virkelig gjøres gradvis fra kong Ussias dødsår i Israel. Vi hører det refereres til denne dom i en rekke sammenhenger både i Jesajaboken særlig i kap. 28 og 29, og fremfor alt under profetene Jeremias tid og virke.

Jeremia viser tilbake til dette ord fra Jesaja ved flere anledninger (se Jer 5:21 og 6:10). Det er nettopp på Jeremias tid at vi ser denne åndelig dom fra Gud får sin - for det gammeltestamentlige Israel - endelige oppfyllelse, - for frelseshistoriens vedkommende - foreløpige oppfyllelse. Dette er samtidig en oppfyllelse som er et forbilde på den endelige oppfyllelsen som skjer i Jesu og apostlenes dager.

Når Herren tier

Ordene i vers 9 og 10 i Jesaja 6 de siteres i fire sentrale sammenhenger i NT.

Vi har ført pekt på Mat 13 som representerer et vendepunkt i Jesus offentlige virke. Like før dette lyder, hører vi at fariseerne nå offentlig begynner å beskyldte Jesus for å stå i djevelens tjeneste. De sier om Jesus: «Det er ved Beelsebul han driver de vonde ånder ut (Matt 12).»

Jesu svar på dette er altså at han begynner å tale på en måte som fører til at de som er forherdet vil bli ytterligere forherdet. Det ligger en domsgjerning fra Jesu side i dette.

Det andre stedet vi møter dette sitatet fra Jes. 6 er midt i den stille uke og det står om Jesus: «Fra da av trakk Jesus seg tilbake og talte ikke lenger til folket.» Det at Jesus trekker seg tilbake og ikke taler – det er i seg selv nettopp en dom.

Så siteres det fra Jes 53:1 «Hvem trodde det budskap vi hørte? Og for hvem ble Herrens arm åpenbarer?» og deretter fra Jes 6:9-10 som begrunnelse for at Jesus trekker seg tilbake og ikke lenger taler.

I dette møter vi en Guds dom som bærer i seg et veldig alvor. Vi hører fra profeten Amos i det 8. kapittel. Når Herren tier da er det den største og alvorligste dom. Det står slik: «Se, dager kommer, sier Herren Herren, da jeg sender hunger i landet, ikke hunger etter brød og ikke tørst etter vann, men etter å høre Herrens ord. Da skal de flakke om fra hav til hav, fra nord til øst. De skal flakke omkring og søke etter Herrens ord, men de skal ikke finne det.» Amos 8:11-12

Det at Herren tier er en Guds dom som også David er inne på i Salme 28 når han ber slik i innledninger på salmen. «Til deg roper jeg, Herre. Min klippe, vær ikke døv imot meg, for at jeg ikke – om du tier til meg – skal bli lik dem som går ned i graven.» Sal 28:1

Dersom vi ikke har Herrens ord; da må vi dø. Da kan intet menneske leve (jfr. også Jes 38:16). Denne avhengighet av den levende Guds ord - at det lyder, det er selve livlinen både for den enkelte troende, og for Guds folk som fellesskap. Vi skjønner da hva som ligger i dette at Jesus trekker seg tilbake og ikke taler til folket lenger.

Tredje gangen det refereres til ordene i Jes. 6 er i det siste kapittelet i Apostelgjerningene. Apostelen sitter fengslet i Roma. Han møter de jødiske lederne i byen og de avviser hans evangelium. Så hører vi at Jes kap. 6 siteres som oppfyllelsen.

Det som skjer her, når det jødiske folk vender seg mot evangeliet, er en oppfyllelse av Guds dom – forherdelsesdommen, som lød allerede i Jesajas kap. 6.

Den fjerde gangen vi hører dette sitert er i Pauls brev til romerne i det ellefte kapittelet. Der det nettopp sammenfattes hva som ligger bak Israels forherdelse. Det som det er tale om i denne sammenheng er altså at Gud kan sende en åndelig dom som består i forherdelse av mennesker.

De falske profeter iverksetter dommen

Hvordan iverksettes så denne domsgjerning? Det viktigste redskapet til å iverksette denne dom ser vi i Skriften er de falske profeter. Dette ser vi aller klarest på profeten Jeremias' tid, der Jeremias står alene som Herrens profet, og må lide meget fra de falske profeters side. De er mange, de er tallrike og ikke minst er de populære.

De har nemlig et budskap som folket godt liker å høre på. «De sier fred, fred» til folket - og det er ingen fred. «De styrker de ondes hender, så ingen av dem vender om fra sin ondskap, (23:14). Nettopp de falske profetene kommer til å bli det viktigste redskapet i forherdelsesdommen.

At så er tilfelle har vi en eksempelfortelling på i 1. Kongebok 22, og som gir en levende illustrasjon på hva det dreier seg om. Situasjonen er her den at Akab er konge i Nordriket på profeten Elias' tid. Kong Akab (sammen med kong Josafat i Sydriket) planlegger å dra i strid mot Syria, men de rådspør først sine profeter hva utfallet skal bli på krigen.

Da kalte Israels konge profetene sammen. Det var omkring fire hundre mann. Og han spurte dem: Skal jeg dra i krig mot Ramot i Gilead, eller skal jeg la det være? De svarte: Dra opp! Herren vil gi det i kongens hånd.» 1Kong 22:6

Men da spør kong Josafat som var en from mann: «Finnes det ikke en annen av Herrens profeter her, så vi kunne spørre Herren til råds gjennom ham?» 1Kong 22:7 Han syntes det er grunn til å tvile på alle disse samstemte lykkeprofetene.

Israels konge svarte Josafat: Det finnes en til, og vi kan spørre Herren til råds gjennom ham. Men jeg hater ham, fordi han ikke spår godt om meg, bare ondt. Det er Mika, Jimlas sønn. 1Kong 22:8

Så sier budbærerne som henter Mika at han må sørge for at hans ord stemmer overens med de øvrige profetenes budskap. Men Mika svarer:

Så sant Herren lever: Det som Herren sier til meg, det vil jeg tale. Da han nå kom til kongen, sa kongen til ham: Mika! Skal vi dra i krig til Ramot i Gilead, eller skal vi la det være? Han svarte: Dra opp! Så skal du ha lykken med deg, og Herren skal gi byen i kongens hånd.

Men kongen sa til ham: Hvor mange ganger skal jeg ha deg til å sverge på at du ikke skal tale annet til meg enn sannhet i Herrens navn? Da sa han: Jeg så hele Israel spredt utover fjellene som en saueflokk uten gjeter. Og Herren sa: Disse har ingen herre, la dem vende tilbake i fred, hver til sitt hus!

Da sa Israels konge til Josafat: Var det ikke det jeg sa til deg? Han spår ikke godt om meg, bare ondt! Men Mika sa: Så hør da Herrens ord: Jeg så Herren sitte på sin trone og hele himmelens hær stå omkring ham på hans høyre og venstre side. Og Herren sa: Hvem vil lokke Akab til å dra opp til Ramot i Gilead, så han faller der? Og den ene sa så og den andre så.

Da gikk ånden* fram og stilte seg for Herrens åsyn og sa: Jeg skal lokke ham. Herren spurte ham: Hvorledes? Han svarte: Jeg vil gå av sted og være en løgnens ånd i alle hans profeters munn. Da sa Herren: Ja, du skal lokke ham. Det skal også lykkes deg.

Gå av sted og gjør det! Se, nå har Herren lagt en løgnens ånd i munnen på alle disse profetene dine. Men Herren har varslet ulykke for deg. 1Kong 22:14-23

Det er forherdelsesdommen som gjør seg gjeldene overfor kong Akab på grunn av hans ugudelighet som vi hører meget om i de foregående kapitler i 1. Kongebok. Det er de falske profeter som nettopp er redskap slik at denne dom iverksettes helt konkret.

Det som skjer med Akab som enkeltperson og konge i denne sammenheng, det skjer med det jødiske folk som helhet og som fellesskap på Jeremias tid.

Så blir nettopp kampen mot de falske profeter en hovedsak i Jeremias den åndelige kamp som han blir stående oppe i. Det som vi her hører omtalt, finner vi igjen i Det Nye Testamentet.

Lovløsheten overtar før Antikrists komme

I 2. Tessalonikerbrev er det tale om den periode som går forut for Antikrists fremtreden på historiens arena. Det som skal berede grunnen for hans fremtreden er det som kalles for *det store frafallet*. Det er altså tale om en kristenhet, noen som har hatt Guds ord og som forkaster dette, vender det ryggen, og derfor kalles det store frafallet.

Dette frafallet karakteriseres også av et bestemt uttrykk i denne teksten. Det kalles «lovløshetens hemmelighet». Det vil si det er et frafall som kjennetegnes ved at en gjør opprør mot Guds bud og mot Guds hellige lov. Menneskene vil ikke vite av en Gud som står der som en absolutt autoritet og sier du skal, og du skal ikke. I møte med denne Gud vil menneskene komme til å si: – Hva har du med å fortelle meg hvordan jeg skal leve?

De vil gjerne ha en Gud som klapper dem på skulderen og sier: – Du er en grei kar! Men de vil ikke ha en Guds som sier: – Du skal, og du skal ikke! Det er lovløsheten og lovløshetens hemmelighet.

Så sies det i 2. Tessalonikerbrev 2 fra vers 9, hva som kjennetegner forførelsen som leder ut i dette:

Den lovløse kommer etter Satans virksomhet med all løgnens makt og tegn og under. Det skjer med all urettferdighetens forførelse blant dem som går fortapt, fordi de ikke tok imot kjærlighet til sannheten, så de kunne bli frelst. Derfor sender Gud dem kraftig villfarelse, så de tror løgner, for at de skal bli dømt, alle de som ikke har trodd sannheten, men hadde sitt behag i urettferdigheten.» 2Tess 2:9-12

Dette er dypt alvorlige ord. Her beskrives det å komme til tro på evangeliet som det å ta imot kjærlighet til sannheten. Sannheten er alltid i Guds ord, nettopp Ordet selv.

Det som kjennetegner et troende menneske, er nettopp at det har tatt imot nettopp kjærlighet til sannheten, nemlig kjærlighet til Ordet. Det er det grunnleggende kjennetegn på et Guds barn og på en troende.

Jesus sier jo uttrykkelig i Johannesevangeliet kap. 14: «Dersom dere elsker meg, da tar vare på mine bud», og han sier det også motsatt vei: «Den som ikke elsker meg, tar ikke vare på mine ord. »

Det er kjennetegnet på et Guds barn at det har fått denne kjærlighet til sannheten, og at en bøyer seg for sannheten selv om sannheten går meg på klingen, selv om sannheten går meg på tvers – så den dører og korsfester meg. Også da bøyer jeg meg for sannheten.

Det vi har sett over som noe av Guds råd i Skriften, er at når Herren skrider til dom over folket, kan han også forherde det. Dette er en Guds domsgjerning, og som stadfestes i Det Nye Testamente.

For Guds vrede åpenbares

Dermed er vi fremme ved Romerbrevets første kapittel. Det vi skal ta for oss først, er 1:18, der det står: «For Guds vrede åpenbares fra himmelen over all ugudelighet og urettferdighet hos mennesker som holder sannheten nede i urettferdighet.»

Dette verset er overmåte betydningsfullt. Legg merke til at det ikke står at Guds vrede åpenbares over all ugudelighet og urettferdighet. Hadde det stått, kunne intet menneske bli frelst. Da var vi alle fortapt – redningsløst.

Men det står «over all ugudelighet og urettferdighet hos mennesker *som holder sannheten nede i urettferdighet*». Det er tale om mennesker som er syndere, som får høre sannhetens ord, men som ikke tar det til seg, så det kan bli dem til frelse og redning. Men i stedet viser de Ordet fra seg, *holder det nede* i urettferdighet.

Det er det som er å forherde seg mot Guds ord.

De det er tale om i denne sammenheng, er hedninger som har den naturlige åpenbaring. De har ikke engang det store lys som evangeliet er. Men selv det å eie den naturlige åpenbaring det gir menneske et ansvar. Tar en vare på det lyset en har fått, vil det bli større. Tar en ikke vare på det lyset en har fått, blir en fratatt det.

Når det sies at Guds vrede åpenbares over de som holder sannheten ned i urettferdighet, er dette nettopp det samme som vi har pekt på i det foregående: Det er menneskers vedvarende forherdelse som Gud besvarer ved selv å begynne å forherde menneskene. Hvorledes ytrer dette seg?

Mens de gav seg ut for å være vise, ble de dårer. Og de byttet bort den uforgjengelige Guds herlighet mot et bilde, en avbildning av et forgjengelig menneske og av fugler og firbente dyr og krypdyr. Derfor *overgav* også Gud dem i deres hjerters lyster til urenheter, til å vanære sine legemer seg imellom. De byttet bort Guds sannhet mot løgnen og æret og dyrket skapningen framfor Skaperen, han som er lovprist i evighet. Amen.

Derfor *overgav* Gud dem til skammelige lidenskaper. Deres kvinner byttet om det naturlige samliv med et som er mot naturen. På samme vis forlot også mennene den naturlige omgang med kvinnen og brant i sitt begjær etter hverandre. Menn drev skammelig utukt med menn, og fikk på sin egen kropp den straff de fortjente for sin forvillelse. Og ettersom de ikke brydde seg om å eie Gud i kunnskap, *overgav* Gud dem til et udugelig sinn, så de gjør slikt som ikke sømmer seg.» Rom 1:22-28

Å holde sannheten ned i urettferdighet

Det vi hører her er for det første at Paulus ved ulike uttrykk beskriver hva det er å holde sannheten ned i urettferdighet.

I vers 23 sies det at det skjer på den måte at de bytter den uforgjengelige Guds herlighet bort mot en avbildning. Det er tale om avgudsdyrkelsen. I vers 25 sies det: De byttet Guds sannhet bort mot løgnen og æret og dyrket skapningen fremfor skaperen. I vers 28 sies det: De brydde seg ikke om å eie Gud i kunnskap. Alt dette er å holde sannheten nede i urettferdighet.

Dernest hører vi hva som er Guds svar på dette. Det står 3 ganger i vers 24, 26 og 28. «Derfor *overgav Gud dem*.» I dette ligger det nettopp en åndelig dom, en forherdelsesdom, slik vi har pekt på.

Det at Gud overgir menneskene – hva innebærer så det? Det betyr konkret at menneskene kan gå sin egen vei uten at det er noen instans inne i dem lenger som holder dem tilbake. Det er ikke lenger noen samvittighet, en stille røst i det indre som forbyr meg å gjøre det onde.

Synden får herredømme i slike menneskers liv, på en slik måte at en ikke ser på synden som det ringeste problem. Subjektivt oppleves det slik at en endelig er fri. Der er ikke lenger hemninger som hindrer synden i å utfolde seg. En kan gjøre som en vil, leve som en lyster. Det er intet som hindrer et menneske som er kommet i en slik stilling, intet som holder det tilbake.

«Derfor overgav Gud dem.» Det som subjektivt oppleves som frihet for synderen, er imidlertid det stikk motsatte: Han er fanget av synden på en slik måte at han ikke lenger *kan* vende om, synden har gjort blind.

Dette er altså en Guds *åndelige* domsgjerning slik vi hørte det sagt ved innledningen til dette avsnittet i Romerbrevet: «Guds vrede åpenbares fra himmelen over all ugudelighet og urettferdighet hos dem som holder sannheten ned i urettferdighet».

Den homoseksuelle synd en kulturindikator

Det er den samme åndelige dom som vi hørte om hos Jesaja, apostelen Paulus taler om i vårt avsnitt.

For det første ytrer den seg i form av en gudpålagt forherdelse i lys av det som tales om i 2. Tessalonikerbrev. Det er en forherdelse som bereder grunnen for *den lovløses* fremtreden, han som kalles Antikrist.

For det andre ytrer denne dom seg i at den synd som her kalles «den unaturlige synd» - homoseksualiteten, får overhånd i kulturen.

Vi bør være oppmerksomme på at slik Paulus i denne sammenheng omtaler dette, er den homoseksuelle synd å forstå som en *kulturindikator*. Den peker mot at der denne synden begynner å få overhånd og får makt, der er den et tegn på at et folk er kommet inn under Guds dom. «Derfor overgav Gud dem.»

Dette er det store alvor som vi må se i øynene når det gjelder hele den vestlige kulturkrets i dag, og ikke bare i vårt eget land. Det at nettopp den homoseksuelle synden mer og mer får overhånd, er et avgjørende tegn på at folkene er på full fart inn under Guds vredesdom.

Det skjer en oppløsning i forhold til alle lover, normer og bud, ja, til det mest grunnleggende, at Gud er den høyeste myndighet. I dette første kapittelet i Romerbrevet når dette sitt ytterpunkt i det siste verset:

De kjenner godt til Guds rettferdige dom, at de som gjør slikt, fortjener døden. Likevel gjør de ikke bare slikt selv, men de holder også med dem som gjør det. (Rom1,32)

Det er tydelig slik apostelen her ordlegger seg, at det å *holde med* anses som langt alvorligere enn det å gjøre det onde. Saken er jo den, at de fleste mennesker som gjør det onde har en eller annen bevissthet, - kanskje dypt, dypt inne, kanskje svak -, som virker en indre uro rundt egne gjerninger. Men når mennesker begynner å *holde med*, da kaller en godt for ondt og mørke lys, en snur opp ned på normgrunnlaget som alt skal måles og veies mot. Da ødelegger en menneskenes mulighet til å erkjenne hva som er rett og galt. Det var dette de falske profeter gjorde på Jeremias' tid. Hos Mika sies det om disse: «De arbeider med begge hender på å få det onde til å synes godt!» (Mik 7:3) Når dette skjer i kulturen, er lovløshetens hemmelighet sluppet løs. Når dette skjer i kirkene, er kirkene under Guds vrede.

Åndelig dom gir historisk dom

Det som i følge Skriften er noe av det største alvor i dette, er at den åndelige dom i sin tur bereder grunnen for og veien for den timelige eller ytre historiske dom. Det at folket forherdes mot Herrens ord, og låner øre til de falske profeter, bevirker at Herren i sin hellighet lar vreden bryte frem.

Det er et stort spørsmål om det ikke er den samme åndelige lovmessighet vi må se i øynene med tanke på vår egen kultur og situasjon. Dersom dette er tilfelle når det gjelder vårt eget land og vesten, så står vi foran tunge domstider.

Det er et alvor i dette som er vanskelig helt å ta inn over seg. Men som det samtidig er vanskelig å vise fra seg, hvis en først er blitt oppmerksom på denne sammenheng i Skriften.

Lovløshetens hemmelighet har gjort seg stadig sterkere gjeldende i landet vårt og i hele den vestlige kulturkrets de siste femti årene. De store symbolsakene som har brakt det hele til ytterpunktet, er for det første abortsaken, der det er blitt en rettighet å kunne ta livet av barnet i mors liv. Det som de første kristne kalte for «det store mord», det er ikke lenger mord, men en menneskerett for kvinnen.

Dernest har vi sett hvorledes den homofile pressgruppen i samfunnet har vunnet frem. For vel to år tilbake fikk vi en ekteskapslov som har ødelagt inntil roten hele den kristne ekteskapstenkning som har ligget til grunn for norsk lovgivning. Det ekteskap som per i dag er definert i norsk lov svarer ikke til det Bibelen kaller for ekteskap.

Med dette er vi ved det foreløpige høydepunktet i den kulturelle transformasjon som består i oppbruddet fra den gamle kristne kultur. Nyhedenskapet hviler på et annet fundament enn Vesten har gjort gjennom hele den konstantinske æra.

Rop til Herren! Tal Guds ord!

Hva betyr så dette for vår del?

Jeg tror parallellen til Jeremias' tid kan gi oss en pekepinn. Det er jo slik at mange har bedt om vekkelser og fornyelse over land og folk i årevis. Jeg tror at vekkelsenes tid er forbi (i betydningen de store om landsomfattende vekkelser). Historisk sett er jo vekkelserne også unntak. Vi kan neppe vente oss «store ting» i denne betydning av ordet.

I stedet hadde Jeremias to oppgaver: Han var satt til å vitne mot frafallet, rope ut Guds dem over det som foregikk i folket, tale det som ingen ønsket å høre på. Og dette skulle han gjøre enten folket ville høre eller ei (jfr. Esekjels kallsberetning, Esek 2:3-7). Dette var ingen enkel oppgave. Det gjorde profeten ensom og ytterst upopulær. Det kostet.

For det andre var Jeremias satt til å ta seg av «den lille rest». Det er nettopp i domstidene som innvarsles av Jesaja, Skriften begynner å tale om «resten» (se Jes 4:2f; 6:13; 10:20f). Det var tross frafall og forfall i folket fortsatt en liten rest tilbake, noen Guds barn som «sørget over Josefs skade» (Esek 9:4). De måtte få mat. Profeten skulle være hyrde for disse og sørge for at de fikk den nødvendige åndelige føde gjennom forkynnelsen av Guds ord, slik at de også kunne bli stående gjennom de tunge tider som forestod.

Slik kunne de komme til å oppleve en parallellsituasjon til det som skjedde forut for utgangen av Egypt. Når slag på slag rammet Egypt og farao, står det: «Men hos alle Israels barn var det lyst der de bodde» (2 Mos10:23).

Gud gi at vi kan få være tro i forvaltningen av Herrens ord, slik at når de dager kommer, kan det sannes som Jesus sier: «Men når dette begynner å skje, da rett dere opp og løft hodet! For deres forløsning stunder til» (Luk21,28). Og: «Og nå, barn: Bli i ham, for at vi kan ha frimodighet når han blir åpenbaret, og ikke bli til skamme for ham når han kommer» (1 Joh2,28).

Dette kan bare skje der Guds folk får mat fra Guds ord, og slik blir bevart.